

LISABONSKA KONVENCIJA

Konvencija o priznavanju kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja u evropskoj regiji

(Lisabon, 1997.)

Strane u ovoj konvenciji,

Svjesne činjenice da je pravo na obrazovanje ljudsko pravo i da visokoškolsko obrazovanje, koje igra značajnu ulogu u traganju za znanjem i njegovom unapređenju, čini izuzetno bogato kulturno i naučno blago i za pojedinca i za društvo;

Smatrajući da visokoškolsko obrazovanje treba da igra temeljnu ulogu u promoviranju mira, uzajamnog razumijevanja i tolerancije, te u stvaranju uzajamnog povjerenja među narodima i državama;

Smatrajući da velika raznolikost obrazovnih sistema u evropskoj regiji odražava njenu kulturnu, društvenu, političku, filozofsku, vjersku i ekonomsku raznolikost, izuzetnu prednost koju treba potpuno poštovati;

Želeći omogućiti svim ljudima ove regije da potpuno koriste ovu bogatu prednost u raznolikosti olakšavanjem pristupa stanovnicima svake zemlje i studentima obrazovnih institucija svake strane obrazovnim resursima drugih strana, preciznije pomažući njihove napore da nastave svoje obrazovanje ili da završe studije u visokoškolskim obrazovnim institucijama u tim drugim stranama;

Smatrajući da priznavanje studija, svjedodžbi, diploma i akademskih stupnjeva stečenih u nekoj drugoj zemlji evropske regije predstavlja važnu mjeru za unapređenje akademske mobilnosti između strana;

Pridajući veliki značaj principu autonomije institucija, i svjesne potrebe da se podrži i zaštititi ovaj princip;

Ubijedene da je pošteno priznavanje kvalifikacija ključni element prava na obrazovanje i odgovornost društva;

Uzimajući u obzir konvencije Vijeća Evrope i UNESCO-a koje obuhvataju akademsko priznavanje u Evropi:

Evropsku konvenciju o ekvivalenciji diploma za pristup univerzitetima (1953, ETS No. 15) i njen protokol (1964, ETS No. 49);

Evropsku konvenciju o ekvivalenciji trajanja univerzitetskih studija (1956, ETS No. 21)

Evropsku konvenciju o akademskom priznavanju univerzitetskih kvalifikacija (1959, ETS No. 32);

Konvenciju o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva visokoškolskog obrazovanja u državama koje pripadaju evropskoj regiji (1979);

Evropsku konvenciju o općoj ekvivalenciji trajanja univerzitetskih studija (1990, ETS No. 138);

Uzimajući u obzir i Međunarodnu konvenciju o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva u visokoškolskom obrazovanju u arapskim i evropskim državama koje graniče sa Mediteranom (1976.), koja je usvojena u okviru UNESCO-a i djelimično obuhvata akademsko priznavanje u Evropi;

Ne zaboravljajući da bi ovu konvenciju trebalo posmatrati u kontekstu UNESCO-ovih konvencija i Međunarodne preporuke koja obuhvata druge regije svijeta, te potrebu za poboljšanom razmjenom informacija među ovim regijama;

Svjesne širokog raspona promjena u visokoškolskom obrazovanju u evropskoj regiji otkako su usvojene ove konvencije, što je za posljedicu imalo znatno povećanu diversifikaciju unutar i između nacionalnih sistema visokoškolskog obrazovanja, te potrebe da se prilagode pravni instrumenti i praksa, kako bi se odrazili ovi tokovi;

Svjesne potrebe da se nađu zajednička rješenja za praktične probleme priznavanja u evropskoj regiji;

Svjesne potrebe da se poboljša sadašnja praksa priznavanja i da se ona učini transparentnijom i bolje prilagodi sadašnjoj situaciji visokoškolskog obrazovanja u evropskoj regiji;

Uvjerene u pozitivni značaj konvencije koja je razrađena i usvojena pod zajedničkim pokroviteljstvom Vijeća Evrope i UNESCO-a koja pruža okvir za dalji razvoj prakse priznavanja u evropskoj regiji;

Svjesne značaja pribavljanja trajnih mehanizama za primjenu kako bi se u praksi primijenili principi i odredbe ove konvencije.

Dogovorile su se o slijedećem:

Odjeljak I Definicije

Član I

Za svrhe ove konvencije, slijedeći termini imaju slijedeće značenje:

Pristup (visokoškolskom obrazovanju)

Pravo kvalificiranih kandidata da podnesu zahtjev i da budu razmatrani za prijem na visokoškolsko obrazovanje.

Prijem (u visokoškolske obrazovne institucije i programe)

Akt, ili sistem koji dozvoljava kvalificiranim podnosiocima zahtjeva da nastave studije visokoškolskog obrazovanja u datoj instituciji i/ili datom programu.

(Pr)Ocjena (institucija ili programa)

Proces utvrđivanja kvaliteta obrazovanja neke visokoškolske institucije ili programa.

(Pr)Ocjena (pojedinačnih kvalifikacija)

Pismena ocjena ili evaluacija inostranih kvalifikacija pojedinca od strane kompetentnog tijela.

Organ nadležan za priznavanje

Tijelo koje je zvanično zaduženo za donošenja obavezujućih odluka o priznavanju inostranih kvalifikacija.

Visokoškolsko obrazovanje

Svi tipovi programa/kurseva/ studija, ili niz programa/kurseva/ studija, obuka ili obuka za naučnoistraživački rad na nivou iznad srednje škole koje priznaje nadležni organ strane koji pripada njenom sistemu visokoškolskog obrazovanja.

Institucija visokoškolskog obrazovanja

Ustanova koja pruža visokoškolsko obrazovanje i koju priznaje nadležni organ strane da pripada njenom sistemu visokoškolskog obrazovanja.

Program visokoškolskog obrazovanja

Program/kurs/ studija kojeg priznaje nadležni organ strane da pripada njenom sistemu visokoškolskog obrazovanja i čije završavanje daje studentu visokoškolsku kvalifikaciju.

Studijski period

Svaka komponenta visokoškolskog programa koja je evaluirana i dokumentirana i, mada nije kompletan studijski program sama po sebi, predstavlja značajno sticanje znanja ili vještine.

Kvalifikacija

A. Kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja

Svaki akademski stupanj, diploma ili drugi certifikat koje izda nadležni organ kao potvrdu o uspješnom završetku programa visokoškolskog obrazovanja.

B. Kvalifikacija koja daje pristup visokoškolskom obrazovanju

Svaka diploma ili drugi certifikat koje izda nadležni organ kao potvrdu o uspješnom završetku obrazovnog programa i koji daje nosiocu kvalifikacije pravo da bude razmatran za prijem na visokoškolsko obrazovanje (uporediti definiciju o pristupu).

Priznavanje

Formalno priznavanje od strane nadležnog organa vrijednosti inostrane obrazovne kvalifikacije u pogledu pristupa obrazovnim aktivnostima i/ili zaposlenju.

Uvjet

A. Opći uvjeti

Uvjeti koji se moraju u svim slučajevima ispuniti za pristup visokoškolskom obrazovanju, ili za dodjelu stupnja istog, ili za dodjelu visokoškolske obrazovne kvalifikacije na datom nivou.

B. Posebni uvjeti

Uvjeti koji se moraju ispuniti, pored općih uvjeta, za odobrenje prijema na određeni visokoškolski obrazovni program, ili za dodjelu posebne visokoškolske obrazovne kvalifikacije u određenoj oblasti studija.

Odjeljak II. Nadležnost organa

Član II.1

1. Ako su centralni organi neke strane nadležni za donošenje odluka u predmetima priznavanja, ta strana će neposredno biti obavezana odredbama ove konvencije i poduzet će neophodne mjere za osiguranje primjene njenih odredaba na svojoj teritoriji.
Ako nadležnost za donošenje odluka po pitanjima priznavanja imaju komponentu strane, ta strana će dostaviti jednom od depozitara kratku izjavu o situaciji svoga ustrojstva ili strukturi u trenutku potpisivanja, ili kod deponiranja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, saglasnosti, ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga. U takvim slučajevima, nadležni organi komponenata strana, koji su na taj način određeni, će poduzeti neophodne mjere za osiguranje primjene odredaba ove konvencije na svojoj teritoriji.
2. Ako nadležnost za donošenje odluka po pitanjima priznavanja imaju pojedinačne visokoškolske institucije ili drugi subjekti, svaka strana prema situaciji svoga ustrojstva ili strukture će dostaviti tekst ove konvencije tim institucijama ili subjektima i poduzet će sve moguće korake da podstakne povoljno razmatranje i primjenu njenih odredaba.
3. Odredbe stavova 1. i 2. ovog člana će se primjenjivati, *mutatis mutandis*, na obaveze strana prema narednim članovima ove konvencije.

Član II.2

U trenutku potpisivanja ili kod deponiranja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, saglasnosti, ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, svaka država, Sveta stolica ili Evropska zajednica će obavijestiti jednog od depozitara ove konvencije o organima koji su nadležni za donošenje raznih kategorija odluka u predmetima priznavanja.

Član II.3

Ništa u ovoj konvenciji se neće smatrati da odstupa od bilo kojih povoljnijih odredbi o priznavanju kvalifikacija izdatih u jednoj od strana koje se nalaze u nekom postojećem ugovoru ili iz njega proističu ili budućem ugovoru u kojem je strana u ovoj konvenciji možda ili može postati strana.

Odjeljak III. Osnovni principi koji se odnose na (pr)ocjenu kvalifikacija

Član III.1

1. Nosioci kvalifikacija izdatih u jednoj od strana imaju adekvatan pristup, po podnošenju zahtjeva odgovarajućem tijelu, (pr)ocjeni tih kvalifikacija.
2. Neće se praviti nikakva diskriminacija u tom pogledu ni po kojem osnovu, kao što je pol podnosioca zahtjeva, rasa, boja, invaliditet, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, udruživanje s nacionalnom manjinom, imovina, status po rođenju ili neki drugi, ili po osnovi bilo koje druge okolnosti koja se ne odnosi na zasluge kvalifikacije za koju se traži priznavanje. Da bi se osiguralo ovo pravo, svaka strana se obavezuje da će uraditi odgovarajuće sporazume za (pr)ocjenu zahtjeva za priznavanje kvalifikacije samo na osnovu postignutog znanja i vještina.

Član III.2

Svaka strana će osigurati da procedure i kriteriji koji se koriste za ocjenjivanje i priznavanje kvalifikacija budu transparentni, koherentni i pouzdani.

Član III.3

1. Odluke o priznavanju se donose na osnovu odgovarajućih informacija o kvalifikacijama za koje se traži priznavanje.
2. Na prvoj instanci, odgovornost za pribavljanje odgovarajućih informacija ima podnosilac zahtjeva, koji će pošteno pribaviti te informacije.
3. Bez obzira na odgovornost podnosioca zahtjeva, institucije koje su izdale kvalifikacije imaju dužnost da, na traženje podnosioca zahtjeva i u razumnim granicama, pruže relevantne informacije nosiocu kvalifikacije, instituciji, ili nadležnim organima zemlje u kojoj se traži priznavanje.
4. Strane će uputiti ili podstaknuti, prema potrebi, sve obrazovne institucije koje pripadaju njihovim obrazovnim sistemima da se pridržavaju svakog razumnog zahtjeva za informacijama u svrhu (pr)ocjene kvalifikacija stečenih u navedenim institucijama.
5. Odgovornost za dokazivanje da zahtjev ne ispunjava relevantne uvjete leži na tijelu koje vrši (pr)ocjenu.

Član III.4

Svaka strana će osigurati, radi olakšavanja priznavanja kvalifikacija, da se pruže odgovarajuće i jasne informacije o njenom obrazovnom sistemu.

Član III.5

Odluke o priznavanju donose se u razumnom vremenskom roku kojeg unaprijed određuje organ nadležan za priznavanje i računato od vremena kada su pribavljene sve neophodne informacije u predmetu. Ako se uskrati priznavanje, navode se razlozi za odbijanje priznavanja, a daju se informacije o mogućim mjerama koje podnosilac zahtjeva može poduzeti radi dobijanja priznavanja u kasnijoj fazi. Ako se priznavanje uskrati, ili se ne donese nikakva odluka, podnosilac zahtjeva može podnijeti žalbu u razumnom vremenskom roku.

Odjeljak IV. Priznavanje kvalifikacija koje daju pristup visokoškolskom obrazovanju

Član IV.1

Svaka strana će priznati kvalifikacije koje izda druga strana koje ispunjavaju opće uvjete za pristup visokoškolskom obrazovanju u tim stranama radi pristupa programima koji pripadaju njenom visokoškolskom obrazovnom sistemu, osim ako se može dokazati bitna razlika između općih uvjeta za pristup u strani u kojoj je stečena kvalifikacija i u strani u kojoj se traži priznavanje kvalifikacije.

Član IV.2

Kao alternativa, strani da omogući nosiocu kvalifikacije izdate u jednoj od ostalih strana, bit će dovoljno da dobije (pr)ocjenu te kvalifikacije, na zahtjev nosioca, a odredbe člana IV.1 će se primjenjivati *mutatis mutandis* na taj slučaj.

Član IV.3

Ako kvalifikacija daje pristup samo određenim tipovima institucija ili programa visokoškolskog obrazovanja u strani u kojoj je kvalifikacija stečena, svaka strane će nosiocima te kvalifikacije dozvoliti pristup sličnim određenim programima u institucijama koje pripadaju njenom visokoškolskom obrazovnom sistemu, osim ako se može dokazati bitna razlika između uvjeta za pristup u strani u kojoj je kvalifikacija stečena i strani u kojoj se traži priznavanje kvalifikacije.

Član IV.4

Ako prijem u određene programe visokoškolskog obrazovanja zavisi od ispunjavanja određenih uvjeta pored općih uvjeta za pristup, nadležni organi zainteresirane strane mogu nametnuti dodatne uvjete isto tako nosiocima kvalifikacija stečenih u drugim stranama, ili (pr)ocijeniti da li podnosioci zahtjeva sa kvalifikacijama stečenim u drugim stranama ispunjavaju ekvivalentne uvjete.

Član IV.5

Ako, u strani u kojoj su kvalifikacije stečene, certifikati o završenom školovanju daju pristup visokoškolskom obrazovanju samo u kombinaciji sa dodatnim ispitima koji ih za to kvalificiraju kao preduvjet za pristup, druge strane mogu (pr)ocijeniti zavisno od tih uvjeta ili ponuditi alternativu za ispunjavanje tih dodatnih uvjeta unutar vlastitih obrazovnih sistema. Svaka država, Sveta stolica ili Evropska zajednica mogu, u trenutku potpisivanja ili kod deponiranja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, saglasnosti ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, obavijestiti jednog od depozitara da se koristi odredbama ovog člana, navodeći strane u pogledu kojih namjerava primijeniti ovaj član, kao i razloge za to.

Član IV.6

Bez štete po odredbe članova IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 i IV.5, pristup datoj visokoškolskoj obrazovnoj instituciji, ili datom programu u toj instituciji, može biti ograničen ili

selektivan. U slučajevima kada je pristup visokoškolskoj obrazovnoj instituciji i/ili programu selektivan, procedure pristupa treba odrediti tako da se osigura da se (pr)ocjena inostranih kvalifikacija izvrši po principima poštenja i nediskriminacije opisanih u Odjeljku III.

Član IV.7

Bez štete po odredbe članova IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 i IV.5, pristup datoj visokoškolskoj obrazovnoj instituciji može ovisiti od dokazivanja od strane podnosioca zahtjeva dovoljne kompetencije iz nastavnog jezika ili više jezika dotične institucije, ili iz drugih navedenih jezika.

Član IV.8

U stranama gdje se pristup visokoškolskom obrazovanju može dobiti na osnovu netradicionalnih kvalifikacija, ocjenjuju se slične kvalifikacije stečene u drugim stranama na sličan način kao i netradicionalne kvalifikacije stečene u strani u kojoj se traži priznavanje.

Član IV.9

Za svrhu pristupa programima visokoškolskog obrazovanja, svaka strana može priznati kvalifikacije koje izdaju inostrane obrazovne institucije koje rade na njenoj teritoriji, zavisno od posebnih uvjeta nacionalnih zakonskih propisa ili posebnih sporazuma zaključenih sa stranom porijekla tih institucija.

Odjeljak V. Priznavanje perioda studija

Član V.1

Svaka strana će priznati period studija završenih u okviru visokoškolskog obrazovnog programa u nekoj drugoj strani. Priznavanje će obuhvatiti periode studija za završavanje visokoškolskog obrazovnog programa u strani u kojoj se priznavanje traži, osim ako se mogu dokazati bitne razlike između trajanja studija završenog u nekoj drugoj strani i dijela visokoškolskog obrazovnog programa kojeg bi ono zamijenilo u strani u kojoj se traži priznavanje.

Član V.2

Kao alternativa, bit će dovoljno strani da omogući osobi koja je završila period studija u okviru visokoškolskog obrazovnog programa u nekoj drugoj strani da dobije (pr)ocjenu tog perioda studija, na zahtjev zainteresirane osobe, a odredbe člana V.1 će se primjenjivati *mutatis mutandis* na taj slučaj.

Član V.3

Svaka strana će naročito olakšati priznavanje perioda studija:

a) ako postoji prethodni sporazum između, s jedne strane, visokoškolske obrazovne institucije ili nadležnog organa odgovornog za relevantni period studija i, s druge strane,

visokoškolske obrazovne institucije ili nadležnog organa odgovornog za priznavanje koje se traži; i

b) ako je visokoškolska obrazovna institucija u kojoj je period studija završen izdala certifikat ili prepis ocjena kojim se potvrđuje da je student uspješno ispunio predviđene uvjete za navedeni period studija.

Odjeljak VI. Priznavanje kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja

Član VI.1

Ukoliko se odluka o priznavanju zasniva na znanju i vještinama koje potvrđuje kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja, svaka strana će priznati kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja koje su dodijeljene u nekoj drugoj strani, osim ako se može dokazati bitna razlika između kvalifikacije za koju se traži priznavanje i odgovarajuće kvalifikacije u strani u kojoj se traži priznavanje.

Član VI.2

Kao alternativa, bit će dovoljno strani da omogući nosiocu kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja koje je izdato u nekoj od ostalih strana da dobije (pr)ocjenu te kvalifikacije, na zahtjev nosioca, a odredbe člana IV.1 će se primjenjivati *mutatis mutandis* na taj slučaj.

Član VI.3

Priznavanje u strani kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja koju je dala neka druga strana, ima jednu ili obje slijedeće posljedice:

a) pristup daljnim studijama visokoškolskog obrazovanja, uključujući relevantne ispite, i/ili pripreme za doktorat, pod istim uvjetima kao što su uvjeti koji se primjenjuju na nosioce kvalifikacija strane u kojoj se priznavanje traži;

b) korištenje akademske titule, shodno zakonima i propisima strane ili njene jurisdikcije, u strani u kojoj se traži priznavanje.

Pored toga, priznavanje može olakšati pristup tržištu rada, shodno zakonima i propisima strane, ili njene jurisdikcije, u kojoj se priznavanje traži.

Član VI.4

Ocjena u strani kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja koju izda neka druga strana može imati oblik:

a) obavijesti za opće svrhe zapošljavanja;

b) obavijesti nekoj obrazovnoj instituciji za svrhu prijema u svoje programe;

c) obavijesti bilo kojem drugom organu nadležnom za priznavanje.

Član VI.5

Svaka strana može priznati kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja, koje izdaju inostrane obrazovne institucije koje rade na njenoj teritoriji, ovisno od posebnih uvjeta nacionalnog zakonodavstva ili posebnih sporazuma zaključenih sa stranom porijekla tih institucija.

Odjeljak VII. Priznavanje kvalifikacija koje imaju izbjeglice, raseljene osobe ili osobe koje se nalaze u situaciji sličnoj izbjeglicama

Član VII

Svaka strana će poduzeti sve izvodive i razumne korake u okviru svog obrazovnog sistema i u skladu sa ustavnim, pravnim i regulatornim odredbama za izradu procedura namijenjenih za poštenu i brzu ocjenu da li izbjeglice, raseljene osobe i osobe koje se nalaze u situaciji sličnoj izbjeglicama ispunjavaju relevantne uvjete za pristup visokoškolskom obrazovanju, daljim visokoškolskim obrazovnim programima ili djelatnostima za zapošljavanje, čak i u slučajevima kada se kvalifikacije stečene u jednoj od strana ne mogu dokazati dokumentima.

Odjeljak VIII. Informacije o (pr)ocjeni visokoškolskih obrazovnih institucija i programa

Član VIII.1

Svaka strana će pribaviti adekvatne informacije o svakoj instituciji koja pripada njenom visokoškolskom obrazovnom sistemu, te o svakom programu koje te institucije vode, kako bi se omogućilo nadležnim organima drugih strana da utvrde da li kvalitet kvalifikacija koje su izdale te institucije opravdava priznavanje u strani u kojoj se traži priznavanje. Te informacije će biti u slijedećem obliku:

a) u slučaju strana koje su ustanovile sistem formalnog (pr)ocjenjivanja visokoškolskih obrazovnih institucija i programa: informacije o metodima i rezultatima ove (pr)ocjene i standardima kvaliteta specifičnog za svaki tip visokoškolske obrazovne institucije koja dodjeljuje kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja i programa koji vode do istih;

b) u slučaju kada strane nisu uspostavile sistem formalnog (pr)ocjenjivanja visokoškolskih obrazovnih institucija i programa: informacije o priznavanju raznih kvalifikacija stečenih na bilo kojoj visokoškolskoj obrazovnoj instituciji, ili u bilo kojem visokoškolskom obrazovnom programu, koji pripadaju njihovim visokoškolskim obrazovnim sistemima.

Član VIII.2

Svaka strana će unijeti adekvatne odredbe za izradu, i pribavljanje:

a) pregleda različitih tipova visokoškolskih obrazovnih institucija koje pripadaju njenom visokoškolskom obrazovnom sistemu, sa tipičnim karakteristikama svakog tipa institucije;

b) spiska priznatih institucija (javnih i privatnih) koje pripadaju njenom visokoškolskom obrazovnom sistemu, navodeći njihove ovlasti za dodjeljivanje različitih tipova kvalifikacija i uvjete za sticanje pristupa svakom tipu institucije i programa;

c) opis visokoškolskih obrazovnih programa;

d) spisak obrazovnih institucija koje su locirane izvan njene teritorije za koje ta strana smatra da pripadaju njenom obrazovnom sistemu.

Odjeljak IX. Informacije o pitanjima priznavanja

Član IX.1

Da bi olakšale priznavanje kvalifikacija u vezi sa visokoškolskim obrazovanjem, strane se obavezuju da će uspostaviti transparentne sisteme za cjelovit opis kvalifikacija koje se stiču.

Član IX.2

1. Priznajući potrebu za relevantnim, tačnim i ažurnim informacijama, svaka strana će osnovati ili voditi nacionalni informacijski centar i obavijestiti će jednog od depozitara o njegovom osnivanju, ili bilo kojoj promjeni koja za nju ima posljedice.
2. U svakoj strani, nacionalni informacijski centar:
 - a) olakšava pristup mjerodavnim i tačnim informacijama o visokoškolskom obrazovnom sistemu i kvalifikacijama u zemlji u kojoj je lociran;
 - b) olakšava pristup informacijama o visokoškolskim obrazovnim sistemima i kvalifikacijama drugih strana;
 - c) daje savjet ili informacije o pitanjima priznavanja i (pr)ocjene kvalifikacija, u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima.
3. Svaki nacionalni informacijski centar na raspolaganju ima neophodna sredstva koja će mu omogućiti da ispuni svoje funkcije.

Član IX.3

Strane promoviraju, putem nacionalnih informacijskih centara ili na drugi način, korištenje dodatka diplomi UNESCO-a/Vijeća Evrope ili nekog drugog uporedivog dokumenta od strane visokoškolskih obrazovnih institucija strana.

Odjeljak X. Mehanizmi primjene

Član X.1

Slijedeća tijela nadziru, promoviraju i olakšavaju primjenu Konvencije:

- a) Odbor Konvencije o priznavanju kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja u evropskoj regiji;
- b) Evropska mreža nacionalnih informacijskih centara za akademsku mobilnost i priznavanje (ENIC mreža), koja je osnovana odlukom Odbora ministara Vijeća Evrope 9. juna/ 1994. i Regionalnog odbora UNESCO-a za Evropu 18. juna 1994. godine.

Član X.2

1. Osniva se Odbor Konvencije o priznavanju kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja u evropskoj regiji (u daljem tekstu "Odbor"). Čine ga po jedan predstavnik iz svake strane.
2. Za svrhe člana X.2, termin "strana" se ne primjenjuje na Evropsku zajednicu.
3. Države navedene u članu XI.1.1 i Sveta stolica, ako nisu strane u ovoj konvenciji, Evropska zajednica i predsjednik ENIC mreže mogu učestvovati na sastancima Odbora kao posmatrači. Predstavnici vladinih i nevladinih organizacija koji su aktivni u oblasti priznavanja u ovoj regiji, također mogu biti pozivani da prisustvuju sastancima Odbora kao posmatrači.
4. Predsjednik UNESCO-ovog Regionalnog odbora za primjenu Konvencije o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva visokoškolskog obrazovanja u državama koje pripadaju evropskoj regiji će također biti pozivan da učestvuje na sastancima Odbora kao posmatrač.
5. Odbor promovira primjenu ove konvencije i nadgleda njenu primjenu. U tom cilju Odbor može usvajati, većinom strana, preporuke, deklaracije, protokole i modele dobre prakse kako bi vodio nadležne organe strana u primjeni Konvencije i razmatranju zahtjeva za priznavanje kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja. Iako neće biti obavezane tim tekstovima, strane će uložiti svoje najbolje napore da ih primijene, da skrenu pažnju na tekstove nadležnim organima i da podstaknu njihovu primjenu. Odbor traži mišljenje ENIC mreže prije donošenja svojih odluka.
6. Odbor obavještava relevantna tijela Vijeća Evrope i UNESCO-a.
7. Odbor održava veze sa UNESCO-ovim Regionalnim odborima za primjenu Konvencija o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva u visokoškolskom obrazovanju koje su usvojene pod pokroviteljstvom UNESCO-a.
8. Kvorum čini većina strana.
9. Odbor usvoja svoja pravila procedure. Sastaje se na redovnim sjednicama najmanje svake tri godine. Prvi put Odbor će se sastati u roku od godinu dana nakon stupanja na snagu ove konvencije.
10. Sekretarijat Odbora će biti povjeren zajednički generalnom sekretaru Vijeća Evrope i generalnom direktoru UNESCO-a.

Član X.3

1. Svaka strana imenuje kao člana Evropske mreže nacionalnih informacionih centara za akademsku mobilnost i priznavanje (ENIC mreža) nacionalni centar koji se osniva ili održava prema članu IX.2. U slučajevima kada se osnuje ili održava više od jednog nacionalnog informacionog centra u nekoj strani prema članu IX.2, svi oni su članovi Mreže, ali zainteresirani nacionalni informacioni centri raspolažu samo sa jednim glasom.
2. ENIC mreža podržava i pomaže, po svom sastavu ograničena na nacionalne informacione centre strana u Konvenciji, praktičnu primjenu Konvencije od strane nadležnih nacionalnih organa. Mreža se sastaje najmanje jednom godišnje na plenarnoj sjednici. Mreža bira svog predsjednika i Ured u skladu sa svojim zadacima.
3. Sekretarijat ENIC mreže zajednički se povjerava generalnom sekretaru Vijeća Evrope i generalnom direktoru UNESCO-a.
4. Strane sarađuju, preko ENIC mreže, sa nacionalnim informacionim centrima drugih strana, naročito tako što će im omogućiti prikupljanje informacija od koristi za

nacionalne informacione centre u svojim aktivnostima koje se odnose na priznavanje i mobilnost.

Odjeljak XI. Završne odredbe

Član XI.1

1. Ova konvencija je otvorena za potpisivanje slijedećim:
 - a) državama članicama Vijeća Evrope;
 - b) državama članicama UNESCO-ove evropske regije;
 - c) svakoj drugoj potpisnici, državi ugovornici ili strani u Evropskoj konvenciji o kulturi Vijeća Evrope i/ili UNESCO-ovoj Konvenciji o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva visokoškolskog obrazovanja u državama koje pripadaju evropskoj regiji, koje su pozvane na Diplomatsku konferenciju kojoj je povjereno usvajanje ove konvencije.
2. Ove države i Sveta stolica mogu izraziti pristanak da budu obavezane:
 - a) potpisom bez rezerve ratifikacije, prihvatanja ili saglasnosti; ili
 - b) potpisom, pod uvjetom da se ratificira, prihvati ili odobri, nakon čega slijedi ratifikacija, prihvatanje ili saglasnost; ili
 - c) pristupanjem.
3. Potpisivanje se obavlja kod jednog od depozitara. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja, saglasnosti ili pristupanja se deponiraju kod jednog od depozitara.

Član XI.2

Ova konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca po isteku jednomjesečnog perioda pošto pet država, uključujući najmanje tri države članice Vijeća Evrope i/ili UNESCO-ove evropske regije, izraze saglasnost da budu obavezane Konvencijom. Za svaku drugu državu, Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca po isteku jednomjesečnog perioda od dana kada izrazi saglasnost da bude obavezana Konvencijom.

Član XI.3

1. Nakon stupanja na snagu ove konvencije, svaka druga država, osim država koje spadaju u jednu od kategorija navedenih u članu XI.1, može tražiti pristupanje ovoj konvenciji. Svaki zahtjev u ovom smislu prosljeđuje se jednom od depozitara, koji ga prenosi stranama najmanje tri mjeseca prije sastanka Odbora Konvencije o priznavanju kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja u evropskoj regiji. Depozitar obavještava i Odbor ministara Vijeća Evrope i Izvršni odbor UNESCO-a.
2. Odluku da pozove državu koja traži da pristupi ovoj konvenciji donosi dvotrećinska većina strana.

3. Po stupanju na snagu ove konvencije, Evropska zajednica može joj pristupiti nakon zahtjeva njenih država članica, koji se upućuje jednom od depozitara. U ovom slučaju, član XI.3.2 se ne primjenjuje.
4. U pogledu bilo kojih država koje pristupaju ili Evropske zajednice, Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca po isteku jednomjesečnog perioda poslije deponiranja pristupnog instrumenta kod jednog od depozitara.

Član XI.4

1. Strane u ovoj konvenciji, koje su istovremeno i strane jedne ili više od slijedećih konvencija:

Evropska konvencija o ekvivalenciji diploma koje vode ka prijemu na univerzitete (1953, ETS No.15) i njen protokol (1964, ETS No. 49);

Evropska konvencija o ekvivalenciji perioda/trajanja/ univerzitetkih studija (1956, ETS No. 21);

Evropska konvencija o akademskom priznavanju univerzitetskih kvalifikacija (1959, ETS No. 32);

Međunarodna konvencija o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva u visokoškolskom obrazovanju u arapskim i evropskim državama koje graniče sa Mediteranom (1976);

Konvencija o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva visokoškolskog obrazovanja u državama koje pripadaju evropskoj regiji (1979);

Evropska konvencija o općoj ekvivalenciji perioda /trajanja/ univerzitetkih studija (1990, ETS 138),

a) primjenjuju odredbe ove konvencije u međusobnim odnosima;

b) nastavljaju s primjenom gorenavedenih konvencija čija su strana u odnosima s drugim državama stranama u tim konvencijama, ali ne ove konvencije.

2. Strane u ovoj konvenciji se obavezuju da će se suzdržavati od toga da postanu strana u bilo kojoj od konvencija navedenih u stavu 1, u kojima već nisu strana, uz izuzetak Međunarodne konvencije o priznavanju studija, diploma i akademskih stupnjeva u visokoškolskom obrazovanju u arapskim i evropskim državama koje graniče s Mediteranom.

Član XI.5

1. Svaka država može, u trenutku potpisivanja ili kod deponiranja svoga instrumenta ratifikacije, prihvatanja, saglasnosti ili pristupanja, odrediti teritoriju ili teritorije na koje će se ova konvencija primjenjivati.
2. Svaka država može, u svakom trenutku kasnije, deklaracijom upućenom jednom od depozitara, proširiti primjenu ove konvencije na svaku drugu teritoriju navedenu u

svojoj deklaraciji. Za te teritorije, Konvencija će stupiti na snagu prvog dana mjeseca po isteku jednomjesečnog perioda nakon što depozitar primi tu deklaraciju.

3. Svaka deklaracija data prema ova dva prethodna stava može, u odnosu na svaku teritoriju navedenu u toj deklaraciji, biti povučena putem obavijesti koja se upućuje jednom od depozitara. Povlačenje postaje pravosnažno prvog dana mjeseca po isteku jednomjesečnog perioda nakon što depozitar primi tu obavijest.

Član XI.6

1. Svaka strana može, u svakom trenutku, otkazati ovu konvenciju putem obavijesti upućene jednom od depozitara.
2. To otkazivanje postaje pravosnažno prvog dana mjeseca po isteku perioda od dvanaest mjeseci od datuma kada depozitar primi obavijest. Međutim, to otkazivanje neće imati uticaja na odluke o priznavanju donesene ranije prema odredbama ove konvencije.
3. Raskid ili suspenzija djelovanja ove konvencije kao posljedica činjenice da je strana prekršila odredbu bitnu za ostvarenje predmeta ili svrhe ove konvencije razmatra se u skladu sa međunarodnim pravom.

Član XI.7

1. Svaka država, Sveta stolica ili Evropska zajednica mogu, u trenutku potpisivanja ili kod deponiranja instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili saglasnosti ili pristupanja, izjaviti da zadržava pravo da ne primjenjuje, u cjelini ili djelimično, jedan ili više od slijedećih članova ove konvencije:

Član IV.8

Član V.3

Član VI.3

Član VIII.2

Član IX.3

Ne mogu se praviti nikakve druge rezerve.

2. Svaka strana koja je izrazila rezervu prema prethodnom stavu može je sasvim ili djelimično povući putem obavijesti upućene jednom od depozitara. Povlačenje stupa na snagu na dan kada depozitar primi tu obavijest.
3. Strana koja je izrazila rezervu na neku odredbu ove konvencije ne može tražiti primjenu te odredbe ni od jedne druge strane; međutim, može, ako je njena rezerva djelimična ili uvjetna, tražiti primjenu te odredbe ukoliko je ona sama prihvatila.

Član XI.8

1. Nacrt amandmana na ovu konvenciju može usvojiti Odbor Konvencije o priznavanju kvalifikacija visokoškolskog obrazovanja u evropskoj regiji dvotrećinskom većinom strana. Svaki nacrt amandmana koji se tako usvoji ugrađuje se u Protokol ove

- konvencije. U Protokolu se navode načini za njegovo stupanje na snagu, što će, u svakom slučaju, tražiti izražavanje saglasnosti strana da budu njime obavezane.
2. Ne može se vršiti nikakav amandman na Odjeljak III ove konvencije prema proceduri iz stava 1 gore.
 3. Svaki prijedlog amandmana saopćava se jednom od depozitara, koji će ga prenijeti stranama najmanje tri mjeseca prije sastanka Odbora. Depozitar obavještava i Odbor ministara Vijeća Evrope i Izvršni odbor UNESCO-a.

Član XI.9

1. Generalni sekretar Vijeća Evrope i generalni direktor Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, nauku i kulturu će biti depozitari ove konvencije.
2. Depozitar kod kojeg je deponiran neki akt, obavijest ili saopštenje obavještava strane u ovoj konvenciji, kao i ostale države članice Vijeća Evrope i/ili UNESCO-ovu evropsku regiju o:
 - a svakom potpisivanju;
 - b deponiranju svakog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, saglasnosti ili pristupanja;
 - c svakom datumu stupanja na snagu ove konvencije u skladu sa odredbama članova XI.2 i XI.3.4;
 - d svakoj rezervi izraženoj po odredbama člana XI.7 i povlačenju svake rezerve izražene po odredbama člana XI.7;
 - e svakom raskidanju ove konvencije po članu XI.6;
 - f svim deklaracijama datim u skladu sa odredbama člana II.1, ili člana II.2;
 - g svim deklaracijama datim u skladu sa odredbama člana IV.5;
 - h svakom zahtjevu za pristupanje podnesenom u skladu sa odredbama člana XI.3;
 - i svakom prijedlogu datom u skladu sa odredbama člana XI.8;
 - j svakom drugom aktu, obavijesti ili saopštenju u vezi sa ovom konvencijom.
3. Depozitar koji primi saopštenje ili da obavijest po odredbama ove konvencije, odmah obavještava drugog depozitara o tome.

Kao svjedoci dolepotpisani predstavnici, valjano ovlašteni, potpisuju ovu konvenciju.

Sačinjeno u Lisabonu 11. aprila/travnja, na engleskom, francuskom, ruskom* i španskom* jeziku, s tim da su sva četiri teksta jednako mjerodavna, u dva primjerka, od kojih će jedan biti deponiran u arhivu Vijeća Evrope, a drugi u arhivu Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, nauku i kulturu. Ovjerena kopija se šalje svim državama navedenim u članu XI.1, Svetoj stolici i Evropskoj zajednici, te Sekretarijatu Ujedinjenih naroda.

**Prijevod preuzet sa zvanične web stranice
Svjetskog univerzitetskog servisa – SUS BiH
(<http://www.sus.ba>)
sa adrese:
<http://www.sus.ba/bologna/dokumenti.html>**